

Reseledare: Gabriel Säll

Resedagbok

9 Augusti. Moln, 10 m/s.

Det är premiär för Avifaunas vandringsresa och stormen Hans har precis dragit förbi. Att det bara är 10 sekundmeter och duggregn när vi samlas på Allégården för att äta middag känns som världens nåd. I morgon ska vädret bli ytterligare lite bättre säger prognosen, men några av oss ber nog ändå till högre makter före lampan släcks på nattduksbordet denna mörka kväll.

10 Augusti. Moln, 7 m/s.

Innan vi kliver rakt ut i ödemarken och påbörjar vår vandring så gör vi en liten fuling och kör ned till Västerstadviken för att se om det inte står några vadare och väntar på att Hans ska försvinna helt och hållet. Här får vi se en del gott och blandat som spovsnäppa, svartsnäppa, gluttsnäppa och kärrensäppa. Även en hel del rovfåglar glider förbi och deltagarnas önskan att få kryssa ängshök uppfylls redan på vägen ned till havet. Men, tillbaka till alvaret.

Kastlösa by är vår utgångspunkt och vi sicksackar oss fram mellan enbuskar och ölandstok mot Penåsa – talldungen ute på Stora alvaret där södra Ölands skogsfåglar tycker om att hålla till. På vägen får vi se ytterligare en ängshökhona komma dragandes med ett byte och en sparvhök som kommer ilande tätt över marken med hoppet om att också snart få sätta klorna i något. En intet ont anade flock trädlärkor födosöker på andra sidan stigen – eller så vet de att deras kamouflage fungerar bättre mot sparvhöksögon än premiumoptik. I tubkikaren ser vi hur de små lärkornas främsta karaktärsdrag framträder i nacken – det fantastiskt långa ögonsträcket som binds ihop i form av ett V. Den medhavda lunchen äter vi i dungen. En större hackspett, en entita, några mindre korsnäbbar och en kungsfåglar står för bakgrundsmelodin.

Fiskgjuse

Törnskata

Alvaret bjuder fortsättningsvis på flera karaktärsarter; sånglärka, busk- och stenskvätta, ljunpipare och tornfalk. Insekterna håller däremot låg profil i blåsten och duggregnet men en oväntad fiskgjuse och några havsörnar ser till att kompensera programmet.

På Mellby ör inn äter vi gott och räknar ihop 67 fågelarter på dagens alvars promenad (och avstickare till Västerstadviken). Sedan blir det en tidig kväll. I morgon blir det nämligen en tidig morgon också.

Ängshök

11 Augusti. Växlande molnighet och sol, 6 m/s.

Vi börjar dagen nere vid Mellby ör, den halvö som ligger inbäddad i sjömarkerna längs med östra ölandskusten strax norr om Segerstads fyr. Från våtorna hörs grönbenor medan stor- och småspovaras lockläte når oss från himlen. En fin variation av vadare, sträckande trädpiplärkor över land och simänder över havet talar för att hösten är på gång (eller redan är här).

Småspov

På vägen söderut möter konstnären Peter Nilsson upp oss i sin ateljé. Motiv på storspovar och jordugglor från hemmatrakten blandas med snöleoparder och avlägsna trastar som vi inte visste fanns. Vi passar också på att gå in på J.A.G.S. museum, bondsonen från Seby som hellre samlade på vrakgods och täljde träskulpturer hela livet än att ställa sig på plogen. Agneta från Mellby ör inn kommer också förbi med en härlig lunch som vi dukar upp utanför museet.

Under vår fortsatta vandring får vi en hel del bra rovfågelobservationer med nya fiskgjusar, ängshökar, glador, tornfalkar och havsörnar. Viporna börjar rasta i stora flockar och ljunpipare drar kontinuerligt förbi oss. Från Seby läge och vidare längsmed Gammalsby sjömarker fortsätter vadarsträcket pumpa på. Stora flockar med kuststpipare glittrar över havet och vi får flera bra tillfällen på att öva på vita och svarta armhålor (karaktärerna för att snabbast skilja ljunpipare från kustpipare i flykt). En småsnäppa upptäcks tillsynes obrydd om oss intill strandkanten och blir ett nytt livsryss för flera i vår grupp.

Efter middagen på trevliga Gammalsbygården kör vi en liten repetition av fåglarnas olika karaktärer med utgångspunkt i några fotografier från dagen: hur man artbestämmer en brushane i flykten, åldersbestämmer en ung fiskgjuse och skiljer backsvalor från sina släktingar när de snabbt flyger förbi på himlen, bland annat. Sedan sover vi gott.

Kustpipare

12 Augusti. Sol, 3 m/s.

Ängshökar i olika åldrar fortsätter att patrullera luftrummet längs gränslandet mellan alvaret och jordbrukslandskapet. För varje tillryggalagd minut på vår vandring växer sig borgen i söder lite större. Väl framme vid den rekonstruerade medeltidsbyn får vi en ordentlig guidning av personalen på Eketorps borg. Här får vi en tillbakablick på de olika turer som borgen växt, bytt arkitektonisk skepnad och pendlat mellan olika funktioner som religiös mötes-plats och boplat. Trots guidens kunskap och engagemang går innehållet emellanåt rakt förbi oss när ängshökar pockar på uppmärksamheten eller när en kornparvsstrof hörs från andra sidan offerkällan. Någon kilometer söder om borgen bestämmer vi oss för att ta vägen genom Össby ned mot havet och istället för vandringsleden följer vi kusten söderut mot nästa boende. Längs kusten får vi sällskap av sjöorrar, tärnor och vadare. En ung och trött gök kommer insträckande för att slå sig ned på första bästa staketstolpe.

Guidning på Eketorps borg

Dvärgmåsa

Ute på havet fiskar ett par storlommar lugnt bland småskrakar och måsar. Av en tillsynes random anledning börjar måsarna plötsligt samlas omkring oss i luften. Någon sorts insekt lockar dem troligtvis till sig. Mitt i kaoset av hundratals hungriga fåglar drar plötsligt en ung dvärgmåsa förbi. Jag försöker hopplöst beskriva "höger, vänster, under en fiskmåsa nu, över en skrattmåsa, under igen typ i mitten!" Lyckligtvis stannar dvärgmåsen kvar en lång stund och dessutom får den sällskap av ytterligare en artfrände.

På Carlas café är det konsert i ladan på kvällen. Vi sätter oss i trädgården och äter våran middag utomhus. Pinnstolen känns otroligt bekväm och maten efterlängtat när vi nu har vandrat i tre dagar och varit ute i trettio timmar sedan resan tog sin start. Liksom igår blir det en tidig kväll, för imorgon väntar ännu en tidig morgon. Det finns nämligen fortfarande mycket kvar att försöka hinna se.

Kornsparv

13 Augusti. Sol, 5 m/s.

När gärdsmygen hoppar fram ur rabatten känns det som en lyckad strategi att vi intagit frukosten i trädgården. Alla resekryss är ju trots allt lika mycket värda. Även skatan på Näsby's näst sista hustak ger upphov till ett litet jubel i vandringsståget. Före vi penetrerar lunden tar vi oss ned till Bondängen och skannar enbuskarna i jakt på kornsparv. Efter någon kvart hörs det metalliska och lite sträva locklätet. Inte en utan en hel familj kornsparvar bjuder på sin show intill Carl X Gustavs mur. Ottenby levererar som bekant, alltid.

Efter en fikapaus med kokoskaka, gamla ekar och gröngölingslock och tar vi oss vidare ner mot Södra lundsjöns "strandkant". Passande nog flyger fortfarande ett par klarblå mosaiksländor omkring här, trots tung bevakning från diverse insektsätare i buskar och luftrum.

Ärtsångare vid Ottenby fågelstation

På vägen ned mot Ölands södra udde kryper Östersjöns sjörök in över land vilket får ormvråkar, kärnhökar och tornfalkar att tänka om. Medan fåglarna tycks sträcka norrut fortsätter vi med raska steg åt motsatt håll. För efter lunchen på Fågel blå behöver vi vara på plats i fågelstationens fångsträdgård för lite sista matnyttig kunskap innan resan är slut. Här går vi igenom Helgolandsfällan och får med oss en ärtsångare, exemplariskt fångad och demonstrerad av Ottenby fågelstations personal. I labbet får vi även se hur en hussvalas fettreserver ser ut och veta varför ringmärkning kan säga något om klimatets förändring.

Utanför labbet tar vi farväl av de ringmärkta fåglarna, personalen och varandra. Under resans gång har det blivit runt 50 km och 115 arter.

Gabriel Säll

Artlista

Vitkindad gås	Ängshök
Grågås	Röd glada
Knölsvan	Havsörn
Sångsvan	Ormvråk
Gravand	Mindre hackspett
Skedand	Större hackspett
Snattherand	Gröngöling
Bläsand	Tornfalk
Gräsand	Lärfalk
Stjärtand	Törnskata
Kricka	Skata
Ejder	Kaja
Sjööorre	Kråka
Knipa	Korp
Storskrake	Entita
Småskrake	Blåmes
Tornseglare	Talgoxe
Gök	Trädlärka
Tamduva	Sånglärka
Skogsduva	Backsvala
Ringduva	Ladusvala
Turkduva	Hussvala
Trana	Grönsångare
Strandskata	Lövsångare
Skärfläcka	Gransångare
Tofsvipa	Härmsångare
Ljungpipare	Svarthätta
Kustpipare	Ärtsångare
Större strandpipare	Törnsångare
Småspov	Kungsfågel
Storspov	Gärdsmyg
Roskarl	Nötväcka
Kustsnäppa	Trädkrypare
Brushane	Stare
Spovsnäppa	Koltrast
Kärrsnäppa	Grå flugsnappare
Småsnäppa	Rödhake
Enkelbeckasin	Näktergal
Drillsnäppa	Svartvit flugsnappare
Skogsnäppa	Rödstjärt
Grönbena	Buskskvätta
Svartsnäppa	Stenskvätta
Gluttsnäppa	Gråsparv
Skrattmå	Pilfink
Dvärgmå	Gulärta
Fiskmå	Sädesärta
Gråtrut	Ängspiplärka
Silltrut	Trädpiplärka
Kentsk tärna	Bofink
Småtärna	Domherre
Fiskmå	Grönfink
Silvertärna	Hämpling
Storlom	Mindre korsnäbb
Storskarv	Steglits
Gråhäger	Kornsparv
Fiskgjuse	Gulsparv
Sparvhök	Sävparv
Brun kärrhök	

